

221 INDONÉSIE – MALÉ I VELKÉ SUNDY

CHARAKTERISTIKA AKCE

Jedná se o poznávací zájezd určený zájemcům nejen o kulturní památky, zvyky a tradice, ale i milovníkům moře a tropické přírody. Vzhledem k velkému rozsahu území, na kterém se budeme pohybovat, je pro akci charakteristické značné množství přesunů. Za fyzicky náročnější část akce můžeme označit výstup na sopku Rinjani (3 726 m) – dvoudenní trek v atraktivním prostředí s několika odlišnými vegetačními stupni s plnou penzí. Výstup je možné i zcela vynechat a zvolit individuální program na úpatí sopky. Nejdelší přesuny Bali – Flores a Bali – Sulawesi překonáme letecky. Dva dny poplujeme na pronajaté lodi z Floresu na ostrovy Rinca a Komodo. Během plavby je zajištěna plná penze, spí se společně na otevřené palubě nebo v kajutách. Lodi se přeplavíme z Lomboku na ostrůvky Gili, mezi ostrovy Gili a Bali využijeme rychlý člun. Po pevnině budeme cestovat pronajatými vozidly, výjimkou je doprava na ostrově Sulawesi z Rantepaa do Ujung Pandang, kdy pro noční přesun využijeme místní dálkový autobus. Ubytování budeme v hotýlcích a bungalovech střední turistické kategorie, dvoulůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením. Při výstupu na okraj kráteru nejvyšší sopky Rinjani (1 noc) budeme spát v místních pronajatých stanech. V prodloužené variantě zájezdu je součástí programu dvoudenní trek horskou oblastí Torajů. Během treku je zajištěna plná penze, jednoduché ubytování v tradičních domech místních obyvatel – tongkonanech (1x). Zájezd je možné absolvovat i ve zkrácené variantě (bez návštěvy ostrova Sulawesi) s odletem 19. den z Denpasaru.

POPIS PROGRAMU

FLORES, RINCA, KOMODO

Z Bali budeme pokračovat letecky na nejbližší ostrov naší cesty – Flores, jehož panorama je tvořeno sopkami. My navštívíme jednu z nejatraktivnějších, vulkán Kelimutu s unikátními jezírky tří barev. Poznáme zvyky a obětní rituály stále ještě animistických kultur. Z přístavu Labuan Bajo vyplujeme na 2denní plavbu na ostrovy Rinca a Komodo, kde žijí největší ještěři světa – komodští varani. Prohlédnout si ještěry, zajímavou přírodu a jiná zvířata nám umožní krátký trek po ostrovech. Kromě toho uděláme i několik zastávek na koupání a šnorchlování. Po vylodění na Lomboku se přesuneme do Senaru, na úpatí vulkánu Rinjani. Na okraj kráteru, kde se nabízí jeden z nejúžasnějších výhledů na světě, se podíváme v rámci 2denního treku.

LOMBOK, VÝSTUP NA RINJANI

Denní pochod cca 8 h, převýšení přes 2 000 metrů denně – terén je strmý, ale bez „horolezeckých“ partií. Na sopku půjdeme odlehčení, část věcí necháme v bungalovech ve výchozím místě, ve vesnici Senaru. Pro výstup na Rinjani je možné využít služeb nosičů. Nocovat budeme v pronajatých stanech, 1x. Během treku využijeme služeb místního kuchaře, je zajištěna plná penze, nápoje v podobě čaje a kávy. Vodu na čaj budeme čerpat z místních zdrojů, s sebou si vezmeme vždy ráno 1,5 l pitné vody v láhvi. Vlastní spacák není nutný, je zajištěn spací pytel naším partnerem na Lomboku.

Časový harmonogram výstupu

Den 1: Z vesnice Senaru na okraj kráteru: Deštným pralesem ze Senaru (605 m n.m.) až na okraj kráteru (2 600 m n.m.). Cestou zastávka na oběd, závěr cesty kamennou sutí. Na okraj kráteru dorazíme zřejmě kolem 16:00 až 17:00. Délka chůze cca 8 hodin čistého času. Nádherný výhled na celý kráter sopky a jeho okolí i na sousedící ostrovy.

Den 2: Okraj kráteru – Senaru: Po snídani budeme sestupovat nejprve kamennou sutí a pak deštným pralesem do Senaru (605 m n.m.), kam dorazíme poměrně brzy po poledni. Délka chůze cca 5 hodin. Poté odjedeme do pravého ráje – na ostrovy Gili.

ADRESA

Livingstone s.r.o.
Marešova 14
602 00 Brno

TELEFON

+420 542 214 542
+420 603 877 182

EMAIL A WEB

info@livingstone.cz
www.livingstone.cz

Varianta náhradního programu bez treku

Individuální procházky v okolí Senaru, kde bude zajištěno ubytování.

BALI

Na Bali se vydáme za poznáním rozmanité hinduistické kultury, se kterou je spojené bohaté spektrum stále živých umění. Navštívíme chrám na úbočí hory Gunung Agung, vodní palác, taneční představení a umělecké řemeslníky v jejich tradičním domě. Bali zažívá svůj druhý zlatý věk a my ho budeme vstřebávat každou minutu.

SULAWESI – TORAJA

Výlety a trek v oblasti Toraja s sebou přináší neuvěřitelně krásná panoramata a poznání jedné z nejunikátnějších kultur v Asii. Charakter treku se přizpůsobuje zdatnosti skupiny, terén je zvlněný, ale bez extrémních převýšení. Protože cesty často vedou přes rýžová polička, v případě nepříznivého počasí může být povrch kluzký. Na tomto treku si s sebou neseme oblečení, vodu a balíček s obědem a spacák. V tradičních příbytcích tongkonanech jsou pro nocleh k dispozici vždy minimálně rohože a deky na přikrytí, ale vlastní spacák je jistota. Tento trek má velmi volné tempo, nejde o fyzický výkon, ale o kontakt s kulturou, proto se často zastavujeme, bavíme se s domácími a dopřáváme si jejich pohostinnosti. I na tomto treku je možné za poplatek využít služby nosiče.

CESTOVNÍ DOKLADY

Budete potřebovat platný cestovní pas (platnost minimálně 6 měsíců po návratu zpět do České republiky) s minimálně 2 volnými stranami (pozor, na stránce by nemělo být ani propité razítko z předchozích stránek). Vezměte s sebou fotokopii dvoustrany pasu s osobními údaji a 2 fotografie pro případ ztráty nebo krádeže pasu. Případně si zašlete naskenovanou kopii pasu s osobními údaji na vlastní e-mail, budete ji mít tak vždy k dispozici.

U nezletilých osob cestujících v doprovodu pouze jednoho nebo žádného z rodičů musíte mít u sebe i všechny dokumenty potřebné k jeho cestování do všech navštívených zemí, např. kopie rodného listu, souhlas druhého rodiče s cestou, před odjezdem konzultujte v CK.

VÍZOVÁ POVINNOST

Pro občany ČR i SR:

- **Indonésie:** Turistické vízum pro pobyty do 30 dnů vydávané po příletu. Poplatek za vízum je 500.000 IDR. Před příletu do Indonésie je nutné vyplnit celní prohlášení o dováženém zboží. V souladu s indonéskými předpisy a zákony jsou cestující povinni mít při sobě vždy osobní doklady pro případné prokázání totožnosti.
- Před cestou se vyplňuje celní prohlášení **online formulář**. V souladu s indonéskými předpisy a zákony jsou cestující povinni mít při sobě vždy osobní doklady pro případné prokázání totožnosti.

Pokud cestujete s pasem jiného státu, je nutné si před cestou samostatně ověřit vízovou povinnost do navštívených zemí.

CO VZÍT S SEBOU

Jako hlavní zavazadlo si můžete vzít buď velký pohodlný batoh (ideálně s prodyšným zádočným systémem, bederním pásem a integrovanou pláštěnkou), nebo velkou cestovní tašku (lze i na kolečkách). Počítejte s tím, že se povrch zavazadel odře a může i ušpinit. V případě deště nosiči zavazadla zakrývají igelitovými plachtami, může se ale stát, že vám přes trhliny voda zateče až dovnitř. Je vhodné opatřit si nepromokavý vak na batoh. Budete potřebovat i menší turistický batoh cca 20-30 litrů na věci potřebné přes den (pití, fotoaparát, doklady, náhradní oblečení). Pro odkládání nepotřebných věcí před trekem (depozit ve výchozím místě treku) doporučujeme přibalit si jednoduchý vak či tašku. Za zvážení stojí i dalekohled. Letní oblečení – krátké kalhoty, trička, plavky. Lehké tenisky, sandály. Košile či triko s dlouhými rukávy, lehké dlouhé kalhoty na večer jako ochrana proti komárům. Je vhodné vzít i skladnou větrovku a mikinu. Spacák i karimatka jsou součástí vybavení, které v rámci treku poskytuje náš místní partner.

Z dalšího vybavení na cestu doporučujeme: LED čelovou svítilnu nebo baterku. Tuto použijete, pokud půjdete v noci na wc (a také, když si budete večer číst ve spacáku). Kvalitní sluneční brýle, opalovací krém s vysokým ochranným faktorem, rychleschnoucí ručník, může se hodit také repelent, moskytiéra. Kapesní nůž. Lékárničku. Kvalitnější nádoba na vodu - univerzální plastová lahev, která je vhodná i pro přípravu horkých nápojů, např. značky Nalgene. Hodí se i toaletní papír (nikdy na wc nebývá) a papírové kapesníčky. Dětské vlhčené ubrousky na intimní hygienu, když není možnost sprchy. Vybavení pro šnorchlování si můžete půjčit za drobný obnos (3-4 USD) na místě. Je zbytečné brát velké množství věcí. Indonésie je zemí, kde snadno nakoupíte vše, co jste zapoměli.

K elektronickému vybavení (fotoáky, kamery, tablety...) doporučujeme přibalit i kvalitní a odolný obal (proti prachu, vodě, oděru). Předjedete tak jejich případnému poškození. Před vlastním letem je vhodné mít všechny nejdůležitější věci (kameru, fotoaparát, finance, cennosti, apod.) v příručním zavazadle, které si berete s sebou do letadla.

VÝBAVA NA TREKY

Základní vybavení, které je nutné pro výstup na Rinjani: Pronájem karimatky a spacího pytle na výstup je v ceně zájezdu, z hygienických i praktických důvodů ale doporučujeme vzít si vlastně, hodí se nepromokavý kryt na hlavní batoh či brašnu (je také výborným ochranným prostředkem proti oděru a prachu). Doporučujeme i teleskopické trekové hole. Z oblečení budete pro nižší polohy potřebovat lehké bavlněné kalhoty, trička s krátkým rukávem, pokrývka hlavy (kšiltovka), pro vyšší polohy teplejší kvalitní trekové kalhoty, tričko s dlouhým rukávem, fleece mikina, nepromokavá goretexová bunda. Pro obzvláště zmrzlé jedince možná malou skladnou lehkou péřovou nebo primaloftovou bundu (na večer). Šátek na krk, lehká čepice, tenké rukavice. Nejlepší variantou oblékání je tzv. vrstvení: vodě a větruvzdorná, prodyšná svrchní vrstva (s membránou goretex), fleecová bunda, popř. izolace Polartec, spodní prádlo z funkčních materiálů (jemná hřejivá vlna Merino). Kvalitní nepromokavé rozšlápnuté pohorky s goretex membránou (nohy vás na zájezdu nesou a jak se jednou udělá puchýř, těžko se při každodenní chůzi hojí), minimálně dvoje teplé vlněné ponožky. Na přezutí se hodí lehké tenisky nebo sandály.

Při treku na Sulawesi se chodí po zpevněných i nezpevněných cestách a často přes rýžová pole. I zde se hodí pevnější, voděodolné boty, nepromokavá bunda nebo pláštěnka, kryt na batoh, triko s dlouhým rukávem a dlouhé kalhoty. Na tomto treku si poneseme výbavu sami, ale i zde je možné za poplatek využít služby nosičů.

ZDRAVÍ

S cestami do exotických zemí často souvisí i zvláštní zdravotní opatření. V tabulce níže jsou uvedena pouze nejčastější očkování pro cesty do exotických zemí. Upozorňujeme, že se tento stav může měnit. Očkování doporučená mohou být vyžadována jako povinná a naopak.

Vakcinaci a užívání léků je potřeba konzultovat s odborným lékařem.

- Hepatitida A+B   Doporučené
- Břišní tyfus   Doporučené
- Vzteklna   Doporučené
- Antimalarika   Doporučené*

* Riziko malárie existuje v celé zemi včetně městských částí vyjma oblastí: Jakarta, Surabaya, Denpasar, Ubud (Bali). Malárie se vyskytuje v nižších nadmořských výškách než 1 200 m.

Se žádostí o odbornou konzultaci se obraťte na specializovaná centra cestovní medicíny. Jejich síť najdete po celé České republice - Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Plzeň, Zlín, Hradec Králové, Pardubice a další. Adresy a kontakty jsou uvedeny na www.ockovacentrum.cz.

Vezměte s sebou platný mezinárodní očkovací průkaz. Doporučujeme, abyste s sebou měli kromě dostatečné zásoby léků, které pravidelně užíváte, také příruční lékárníčku s léky a potřebami na případné zdravotní obtíže (střevní potíže, bolest, horečka apod.). Nezapomeňte před odjezdem navštívit kromě svého lékaře i zubaře.

POJIŠTĚNÍ

Cestovat do vzdálených končin bez cestovního pojištění je velké riziko. Pro kvalitu servisu, spolehlivost a rozsah plnění i nadále zůstáváme u ERV Evropské pojišťovny a.s.

V případě, že se během zájezdu plánujete zúčastnit některé z aktivit jako je rafting, lezení, slaňování, výstup na **vrchol vyšší než 3 000 m**, potápění, bunjee jumping, jízda na koni, apod. **NEZAPOMEŇTE** si sjednat patřičné připojištění na tyto aktivity!

Více informací o pojištění a pojistné podmínky naleznete na webových stránkách www.livingstone.cz/prakticke-informace/cestovni-pojisteni

Pojištění proti ztrátě likvidity, čili proti úpadku CK, je nutnou samozřejmostí. My jsme pojištěni u ERV Evropské pojišťovny a. s. Tato pojistka je zahrnuta v cenách našich zájezdů. Doklad o pojištění proti ztrátě likvidity od nás obdržíte na vyžádání. Další informace naleznete na www.livingstone.cz/o-nas/pojisteni-ck

VALUTOVÉ VYBAVENÍ

Místní měna:

- Indonésie: 1 USD = cca 14 000 – 16 000 IDR (indonéska rupie)
1 EUR = cca 15 000 – 17 000 IDR (indonéska rupie)

Kurzy se často mění. Kurzy místní měny lze orientačně zjistit na <https://www.oanda.com/currency/converter/>

Nejvýhodnější měnou jsou americké dolary nebo EUR. Bankovky nesmí být nijak poničené (zmuchlané, natržené, počmárané...) a dolary musí být vydané v roce 2006 a novější. Za poničené bankovky a starší dolary je v Indonésii horší kurz nebo je nebo vůbec nepřijmou. Při amerických dolarech platí, že lepší kurz je za bankovky vyšších nominálních hodnot, vezměte s sebou, pokud možno, 100 dolarové bankovky. Za bankovky nižších nominálních hodnot je horší kurz a 10 dolarové a menší bankovky nevymění vůbec.

Ceny v Indonésii jsou srovnatelné s cenami u nás, některé věci lze pořídit i levněji. Smlouvání je při nákupech běžnou záležitostí, musí však probíhat s úsměvem a být bráno spíše jako společenský rozhovor než záležitost života a smrti. Smlouvá se obvykle na tržištích a v malých krámcích, ve větších kamenných obchodech jsou ceny fixní.

Na nezbytné výdaje doporučujeme částku od 600 USDR výše. Vezená suma záleží na tom, zda vás pohltní množství nabízených suvenýrů (dřevěné výrobky, sošky, batiky), případně zda se rozhodnete absolvovat některou z fakultativních aktivit.

PLATEBNÍ KARTY:

Platební karty VISA a MasterCard jsou akceptovány v drahých hotelích, restauracích, vybraných obchodech se suvenýry a v potápěčských centrech. Při platbě kartou je často účtován poplatek ve výši cca 3 % hodnoty zboží nebo služby. Bankomaty jsou běžné ve velkých městech a turistických centrech. Poplatky za výběr záleží na vaší bance, doporučujeme předem si jejich výši zjistit. Banky omezují výběr hotovosti na 30 bankovek na jeden výběr, což je při 100.000 bankovce cca 200 USD, tento výběr je ale možné opakovat.

Doporučujeme před odjezdem kontaktovat vaši

banku a nahlásit, že budete kartu používat v Indonésii. Může se stát, že Vám banka po prvním výběru či placení kartu zablokuje s podezřením na zneužití. Stejně jako v jiných zemích třetího světa, i zde je třeba dbát zvýšené opatrnosti při použití karet kvůli jejich možnému zneužití. Přestože používání platebních karet je čím dál tím rozšířenější, doporučujeme alespoň část kapesného vzít si v hotovosti.

SPROPITNÉ

Malé spropitné při placení bude velmi uvítáno (cca 2 000 – 4 000 IDR). V restauracích je připočítávána daň a někdy i spropitné automaticky k ceně (jedná se obvykle spolu o 10-22 %). Měli byste počítat se spropitným pro najaté řidiče, průvodce, nosiče a posádku lodi cca 40 USD. Zdvořilé je zanechat malý peněžní dar při ukončení návštěvy mešity, chrámu, svatyně nebo domorodé vesnice. V Indonésii můžou na některých místech požadovat poplatky za používání kamer a fotoaparátů.

UBYTOVÁNÍ

Hotýlky a bungalovy střední turistické kategorie, dvoulůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením. Při výstupu na nejvyšší sopku Rinjani 1x v pronajatých stanech, spacák i karimatka jsou zajištěny, kvůli hygieně si můžete vzít skladnou vložku do spacího pytle. Během plavby v Národním parku Komodo budeme 1x nocovat na lodi s otevřenou palubou. K dispozici jsou zde matrace (tenký molitan), i pro tento účel doporučujeme lehký spacák, případně pro větší pohodlí karimatku. Po dobu treku na ostrově Sulawesi 1x v tradičních obydlích – tongkonanech. Z kapacitních důvodů nelze vždy garantovat zajištění jednolůžkového pokoje v horské vesnici Senaru, ve stanech během treku a v tradičních domcích na Sulawesi.

DOPRAVA

Vzhledem k velkému rozsahu území, na kterém se budeme pohybovat, je pro akci příznačné větší množství přesunů. Některé přesuny v rámci akce absolvujeme letecky: Bali – Flores, na Floresu z Bajawy do Labuan Bajo a z Bali na Sulawesi. Dva dny poplujeme na pronajaté lodi Národním parkem Komodo s mnoha zastávkami na treky a šnorchlování. Na ostrůvky Gili a zpět se budeme plavit na menší lodi, cca 40 minut, mezi ostrovy Gili – Bali využijeme rychlou loď. Po pevnině budeme cestovat převážně pronajatými vozidly. Do časového harmonogramu akce je zařazen 1 noční přesun – na ostrově Sulawesi dálkovým turistickým autobusem na trase Rantepao - Ujung Pandang, cca 12 hodin.

Turistické autobusy na ostrově Flores

Čtyřdenní plavba z Floresu na Lombok

Člun z Gili na Bali

Dálkový autobus na Sulawesi.

STRAVA A NÁPOJE

Většinou se stravujeme společně v restauracích a jídelnách. Průvodce zájezdu je nápomocen s výběrem. V ceně zájezdu jsou zahrnuty snídaně. Indonéská kuchyně je velmi pestrá, obecně se ale dá rozdělit na dvě základní

oblasti: javánskou kuchyni se spíše jemně pikantními a nasládlými pokrmy a západosumatránskou kuchyni typickou pálivými jídly. Základním pokrmem je rýže (Indonésané ji běžně konzumují k snídani, obědu i večeři). Indonésané milují vejce, která jsou v různých úpravách součástí každého jídelníčku. Mezi charakteristické pokrmy patří různé druhy kuřecích bujónů, ryby, ale také zeleninové polévky a rozmanité dušené pikantní zeleninové směsi. Nejčastěji používané druhy koření jsou: kurkuma, chilli, sladké sójové omáčky a tzv. sambal (velmi ostrá směs sekaných rajčat a pasty z malých mletých chilli papriček). Chilli papričky se ostatně servírují téměř ke každému jídlu. Indonésané servírují jídla nejčastěji do hlubokých talířů, jí se vidličkou a lžící. K jídlům rozšířeným po celé zemi patří zcela jistě nasi goreng (rýže smažená s kousky různých druhů mas a zeleniny) a miegoreng (rýže je nahrazena smaženými nudlemi), smažená ryba ikangoreng nebo smažené kuře ayamgoreng, cap cai – jídlo čínského původu dušená zeleninová směs s kousky masa nebo plodů moře a satay, což je grilované maso na špejli se sojovou omáčkou nebo omáčkou z burských oříšků.

Typické jídlo rozšířené po celé zemi je také Makasan Padang, kořeněné jídlo původem ze Sumatry, z okolí Padangu. Podává se většinou studené, přílohu tvoří rýže, okolo ní jsou na talířích zvláště podávány ryby, kuřata, krevety, speciálně upravená vejce, vařená zelenina atd. Tato jídla bývají velmi ostrá.

Po celý rok je zde velký výběr tropického ovoce, takže mezi nejčastější nápoje patří kromě vody také čerstvé ovocné šťávy a džusy. K dostání je široký výběr nealkoholických nápojů, limonády, čaje, velmi silná a sladká káva, na mnoha místech je dostupné vyhlášené pivo Bintang (díky provázané dávné i současné holandské přítomnosti).

Voda z místních zdrojů se nedoporučuje používat ke konzumaci ani k čištění zubů. Během celé naší trasy je možné dokupovat pitnou vodu v originál uzavřených plastových lahvích. Na „vnitřní dezinfekci“ si můžete přibalit vzorek domácí pálenky. Tvrdý alkohol se v Indonésii shání jen obtížně, a protože je Indonésie muslimskou zemí, stojí doslova nekřesťanské peníze. Místní pálenka arak bývá pravidelně zdrojem otrav místních obyvatel i turistů a její konzumaci nelze doporučit.

Orientační ceny jídel a nápojů: Večeře v restauraci 5–12 USD, 1,5 l vody 1 USD, pivo 3–5 USD, cigarety 2 USD. Obědy jsou většinou realizovány v jídelnách se společným menu nebo typu „all you can eat“ s cenami 8–12 USD.

KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Indonéské souostroví se táhne v délce 5 000 km od západu k východu podél rovníku, má tedy rovníkové tropické monzunové podnebí s malými výkyvy teplot, které jsou daleko více ovlivněny nadmořskou výškou. Průměrná denní teplota se celoročně pohybuje v rozmezí 28–33 °C. Ve vyšších nadmořských výškách je chladněji. Typická je vysoká vzdušná vlhkost 80–90 %. Jsou zde dvě výrazněji odlišná roční období. Období dešťů (musim hujan) je přibližně od listopadu do konce března, kdy západní monzyny přinášejí vydatné deště. Lijáky vás ale mohou potkat po celý rok. Období sucha (musim kemarau) je přibližně od začátku dubna do konce října, kdy východní monzyny přinášejí suché počasí. Ač mají téměř všechny oblasti rozlehlého souostroví shodnou zeměpisnou šířku, přesto zde nalezneme relativně významné regionální klimatické rozdíly, zejména týkající se srážek. Oblasti s vyšší nadmořskou výškou jsou chladnější (např. v okolí sopky Bromo bude ráno velmi chladno, teplota může klesnout i na 10°C, po východu slunce se začne rychle oteplovat).

Stálá rovnodennost – vzhledem k rovníkové poloze Indonésie zde rovněž vzniká pro Středoevropana velmi zajímavý jev: všechny dny jsou tu po celý rok prakticky stejně dlouhé. Vzdálenost této oblasti od Slunce se zde s ročními obdobími téměř nemění. V poledne se nachází slunce „v nadhlavníku“, přesně podle pouček z učebnic zeměpisu, vlastní stín byste v tu chvíli hledali marně. Západ slunce nořícího se kolmo za horizont trvá pouze několik minut, a pokud chcete získat pohlednicové záběry rudého kotouče zapadajícího do moře, máte na správnou expozici doslova pár desítek vteřin. Rozdíl mezi nejdelším a nejkratším dnem v roce činí pouhých 48 minut.

BAJAWA (FLORES)												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nejvyšší průměrná teplota (°C)	25	25	25	25	24	24	24	24	25	26	26	25
Průměrné srážky (mm)	377	310	260	132	87	34	49	26	21	82	172	302

DENPASAR (BALI)												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nejvyšší průměrná teplota (°C)	29	29	30	31	31	31	31	31	31	31	30	29
Průměrné srážky (mm)	300	300	211	147	115	97	64	43	66	112	142	203

JAZYK A NÁBOŽENSTVÍ

Úřední jazyk je silným sjednocujícím prvkem v tak etnicky a nábožensky různorodé zemi, kde se hovoří až 500 různými jazyky a dialekty. Všeobecně užívaný úřední jazyk je Bahasa Indonesia, jejímž základem je malajština. S místními obyvateli se také většinou domluvíte anglicky, jejich znalost angličtiny je spíše jen základní. Indonésané jsou velmi komunikativní lidé a je slušné jim mile a s úsměvem odpovědět. Otázky budou v podstatě stále stejné: „Jak se jmenuješ?“ „Odkud jsi,“ „Kam jedeš?“. Nejrozšířenějším náboženstvím v Indonésii je islám, a přestože se jedná o velmi umírněnou a tolerantní formu islámu, vyplývají z toho jisté zvyky a pravidla chování. Dalšími náboženstvími jsou hinduismus (na Bali převažuje nad islámem), buddhismus a křesťanství.

ČAS

Jam karet („gumový čas“) - zapomeňte na naše civilizované evropské pojetí a vnímání času! V průběhu akce se můžeme dostat do situací, kdy bude čas skutečně gumový, a my budeme muset čekat. Obrnit se trpělivostí a respektem k místní kultuře a zvyklostem patří k základním předpokladům výpravy.

Časový posun:

- Indonésie: Bali, Flores, Lombok, Sulawesi: + 6 hodin SELČ.

VAŠE PŘÍPADNÉ DOTAZY RÁDI ZODPOVÍME:

V Brně:

písemně: LIVINGSTONE, s.r.o., Marešova 14, 602 00 BRNO

telefonicky: 542 214 645

e-mailem: info@livingstone.cz

osobně: po – pá 9.00 – 16.00 hodin

www.livingstone.cz